

Bedste af de Autoriteter, der staae i Spidsen for Bestyrelsen? Hvorledes kan man paa bedste Maade sørge for at faae dygtige Præster i tilstrækkelig Antal anbragte paa den Maade, og paa de Steder, hvor de kunne virke til Bedste for Befolkningen? Men hvad er det nu, der virkelig ligger i denne Lov ligeoverfor de store Mangler? Det er dette, mine Herrer, at man siger, de Kræfter og Midler, vi have, dem lade vi blive forbeholdte, som de ere, og til dem, der melde sig og sige, at deres aandelige Trang ikke finder Tilfredsstillelse, til dem sige vi: Hjælper Eder selv! Ja! men er det en rigtig Fremgangsmaade, naar vi have store Midler, som have den Bestemmelse, at de skulle anvendes til Bedste for Folkekirken? Og er der ikke den meest uhyre Afstand, det meest iøjensaldende skjærende Misforhold mellem de omtalte Mangler og de Midler, man tilbyder, idet man jo selv siger, at Stiftelsen af Valgmenigheder er knyttet til saadanne Betingelser, at de kun ville komme istand paa ganske enkelte Steder? Man siger: I hele Landet, og allermest i Hovedstaden er der en uhyre Trang; paa ganske enkelte Steder vil Folket ved egne Anstrengelser kunne gjøre Noget for at afhjælpe denne Trang; vi gjøre Intet, og saa lægger man et nyt Baand til, idet man siger: I maa afhjælpe den Trang, forsaavidt I kunne finde en tjenesteledig Præst, thi Andre maae I ikke tage. Det er Lovens Indhold. Nu seer jeg rigtignok, at der staaer bagved Loven en Antydning om, at der kan komme Noget bagefter. Men, siger man, vi ville ikke strax Andet eller Mere — nei, naturligtvis, thi man kan ikke strax; men jeg vil sige: Er det passende, er det rigtigt, er det klogt at behandle Lovgivningen paa den Maade, at man siger: Her vedtage vi en Lov, der ifølge de opstillede Betingelser ikke kan faae synnerlig Virkning, men vi tænke paa siden at skaffe den Virkning? — Der er altsaa en Trang tilstede for dem, der navnlig i en særlig Retning ikke finde aandelig Tilfredsstillelse ved de Lærerkæfter, som i deres Sognekreds anvendes af Folkekirken; det er paa den ene Side de indenfor Folkekirken's Kreds Dissenterende og paa den anden Side de, som ikke kunne finde sig tilfredsstillede i Henseende til det Udtryk, som Læren finder hos dem, der ere ansatte til

at forkynde den. Nu skal jeg dog her nævne en Ting, som ogsaa maa komme i Betragtning. Folkekirken tillader at søge aandelig og religiøs Belæring og Trøst hos Hvemsomhelst, man dertil anseer for stiftet. Ingen Mand behøver for at yde religiøs Trøst og Belæring at være ordineret Præst; hvad der imod den Afkeordinerede ikke kan gjøre, er at foretage de positive kirkelige Handlinger, og her maa man dog erindre sig, at, naar man ikke i dogmatisk Henseende ganske vil stille sig udenfor Folkekirken, saa maa man sige, at den rette Udførelse af disse Handlinger og deres Gylighed beroer ikke paa det Tiltalende i Præstens Personlighed, men beroer paa, at de udføres efter Folkekirken's Forskrifter, at Præsten ikke tillader sig nogensomhelst Uafvigelse, ikke udelader Noget og ikke tilføjer Noget, hvis Udeladelse eller Tilføjeelse kan krænke Nogens Samvittighed, og det kan, det skal man forordre af Folkekirken's Præst. Men derved indtræder virkelig en meget betydelig Forandring i Omfanget af Trangen; thi man forholder ikke noget Menneske Læren, naar man siger: Med Hensyn til de kirkelige Handlingers Udførelse maa dog de Midler, som vi have stabt, kunne være tilstrækkelige. Det vil ikke være muligt i nogen Kirke at tilveiebringe det Forhold, at ethvert Individ kan, naar han vil lade sine Børn døbe, eller naar han selv vil nyde Alterens Sacramente, finde en Præst, hvis hele Opfattelse og Udtryk af Læren og hvis hele Personlighed tiltaler ham. Jeg maa gennem Præsten, som skal udføre Kirkens Handlinger correct, henvende mig til Kirken, forsaavidt jeg hører til Kirken. Jeg har fundet Anledning til at tage denne Reservation, men skal iøvrigt ikke nærmere gaae ind paa denne Sag, da jeg ikke ønsker at tale Theologi i Landstinget, og det kommer man let til, naar man taler om slige Materier. — Jeg troer altsaa, at der ikke er nogen Trang tilstede, som ved denne Lov paa nogensomhelst mærkelig Maade bliver tilfredsstillet, og derfor taler man ogsaa fra den ene Side — men man medtager da rigtignok kun det Halve af Sagen — om denne lille ustyrbare Lov, som neppe vil mærkes, som ikke vil have nogen positiv Følge paa mere end et Par enkelte Steder i Landet. Det